

Roolikortit

1. Dembe, 13 vuotta

Elät pienessä ugandalaisessa kylässä viisilapsissa perheessä. Koska olet tyttö, vanhempasi uskovat sinulla olevan parhaat mahdollisuudet hyvään elämään, jos menet aikaisin naimisiin. Tämän vuoksi he eivät priorisoi koulunkäyntiäsi, ja esimerkiksi kuukautisten aikana perheen budjetista ei liikene rahaa kertakäyttöisiin kuukautissuojiiin eikä niiden saanti muutenkaan ole varmaa pienessä kylässäsi. Olet tänä vuonna joutunut olemaan jo 15 päivää poissa koulusta, koska et kehtaa mennä kouluun kuukautisten aikana. Unelmasi on kouluttautua opettajaksi jonain päivänä.

2. Mukisa, 14 vuotta

Olet varakkaan perheen esikoispoika. Asut Kampalassa, Ugandan pääkaupungissa. Vanhempasi ovat koulutettuja, minkä vuoksi sinun ei tarvitse huolehtia perheesi raha-asioista. Pystyt käymään koulua keskeytyksettä, ja haluatkin kouluttautua lääkäriksi.

3. Kaisla, 13 vuotta

Olet yksinhuoltajaäidin tytär Lahdesta; ilmaisen peruskoulun vuoksi et ole onneksi joutunut kantamaan huolta koulun kustannuksista, vaikka välillä tunnetkin häpeää siitä, että vaatteesi ovat kirpparikamaa ja puhelimesi vuosia vanha. Olet toistaiseksi pystynyt hankkimaan tamponoja kuukautisasi varten, vaikka arasteletkin kysyä äidiltäsi rahaa, sillä tiedät, miten tiukka budjettinne on.

4. Sanyu, 15 vuotta

Olet keskisuudessa ugandalaisessa kaupungissa asuvan perheen kuopus, yksi kolmesta tyttärestä. Vanhempasi työskentelevät palvelualalla, ja välillä raha on tiukassa. Vanhempien sisartesi takia tiesit, mitä kuukautiset olivat, kun ne alkoivat. He ovat muun muassa opettaneet sinulle kestositeiden tekoa, mikä on ollut todella hyödyllistä, koska kuukautissuojien hinnat ovat liian korkealla perheellesi. Koulunkäyntisi ei ole siis kärsinyt liikaa kuukautistesi takia, mutta välillä jäät kotiin potemaan vatsakipua kuukautisten vuoksi.

5. Miki, 15 vuotta

Olet Helsingissä asuvan perheen toinen lapsi. Vanhempasi ovat molemmat korkeakoulutettuja, ja hyväpalkkaisissa töissä. Opiskelet tällä hetkellä eliittilukiossa, ja keskityt täysillä ylioppilaskokeisiin, jotta pääsisit oikikseen sisään ensimmäisellä yrittämällä.

6. Milka, 14 vuotta

Olet Joensuussa asuvan uusioperheen vanhin lapsi. Vanhempasi ovat keskiluokkaisia ja vaikka uusioperheeseen kuuluu 5 lasta, taloudellinen tilanteenne on hyvä. Sinulla on aina varaa ostaa kuukautissiteitä ja perheessänne asioista keskustellaan avoimesti. Sinulla on kuitenkin ajoittain todella kovia kuukautiskipuja, joiden aikana jäät kotiin.

7. Abbo, 13 vuotta

Olet Ugandan maaseudulla asuvan perheen vanhin lapsi. Perheesi on köyhä ja heillä ei ole varaa kuukautissiteisiin. Perheesi on myös hyvin perinteinen ja yhteisön uskomukset otetaan vakavasti. Kuukautistesi ajaksi sinut viedään kylän ulkopuolelle majaan, josta saat tulla takaisin vasta kuukautistesi päätyttyä. Et voi siis kuukautisten aikana käydä koulua.

8. Florence, 12 vuotta

Asut pienessä ugandalaisessa kylässä vanhempiesi ja kolmen isoveljesi kanssa ja kuukautisesi ovat juuri alkaneet. Et tiedä mitä kuukautiset ovat, joten jätät kuukautisten ajaksi kotiin, kunnes isoveljesi huomaa veriset lakanat ja opettaa sinulle kuukautisista sekä hankkii sinulle kestoiteen.

9. Adroa, 13- vuotta

Asut kaupungissa vanhempiesi ja pikkusiskosi kanssa. Vaikka vanhempasi työskentelevät paljon, perheelläsi on usein tiukkaa rahasta. Perheesi ja sinä arvostatte kuitenkin koulunkäyntiä ja myös pikkusiskosi koulunkäyntiin halutaan panostaa. Siskosi kuukautiset ovat alkaneet ja koska käyt koulun ohella myös töissä, annat usein siskollesi rahaa kuukautissiteisiin.

10. Namazzi ,12- vuotta

Asut maaseudulla yksinhuoltajaisäsi kanssa, sillä äitisi on kuollut synnytykseen. Isäsi on paljon töissä eikä sinulla ole sisaruksia. Pidät koulunkäynnistä ja olet lahjakas oppija. Et kuitenkaan ole saanut mitään opetusta kuukautisiin liittyen, etkä tiedä mitä kuukautiset tarkoittavat. (Pitäisikö tähän korttiin liittää rosvokortti --> kuukautiset alkavat, mutta et tiedä mitä tapahtuu ja olet todella peloissasi tms.?).

11. Miremba, 15-vuotta

Asut Ugandan maaseudulla ja kuukautisesi alkoivat, kun olit 12-vuotias. Kuukautiset tarkoittivat perheesi mukaan siirtymistä tytöstä naiseksi, ja siksi sinun katsottiin olevan valmis avioliittoon. Avioiduit ollessasi 14-vuotias ja muutama kuukausi sitten synnytit ensimmäisen lapsesi. Pidit koulunkäynnistä kovasti, mutta kun tulit raskaaksi, jouduit jättämään koulunkäynnin kesken. Pääset etenemään vain joka toisella vuorolla, sillä olet jäänyt pois koulusta. Haaveilet kouluun palaamisesta, kunhan lapsesi on muutaman vuoden vanha ja voit ottaa hänet mukaan tunneille.

12. Inka, 18-vuotta

Olet kotoisin Tampereelta ja perheesi tulee toimeen hyvin. Perheeseesi kuuluvat, isä, äiti ja isosisko. Kun olit 16-vuotias, tulit raskaaksi ja päätit pitää lapsen. Olet kuitenkin pystynyt jatkamaan koulunkäyntiä, sillä vanhempasi ja siskosi ovat auttaneet lastenhoidon järjestämisessä. Olet asunut vanhempiesi luona ja he tukevat sinua myös taloudellisesti. Olet nyt lukiossa ja aiot valmistua lukiosta neljässä vuodessa.

13. Minna, 15 vuotta

Asut Helsingissä perheesi kanssa, johon kuuluu isä, äiti ja kaksi isosisko. Kuukautisesi alkoivat, kun olit 11-vuotias, mutta tiesit niistä jo paljon, sillä olet jutellut asiasta siskojesi kanssa. Kuukautiskipusi olivat aluksi todella kovat, mutta kiitos Suomen terveydenhuollon sait niihin apua e-pillereistä. Kuukautiskipusi ovat helpottaneet ja elämästä kuukautisten aikaan on tullut helpompaa.

14. Nasibeh, 13 vuotta

Asut Ugandan pääkaupungissa siskosi ja äitisi kanssa. Taloudessanne on tiukkaa rahasta ja sinulla on yksi kestopide käytössä kuukautistesii aikana. Kuukautisestii alkoivat, kun olit 11 vuotta vanha ja ne ovat aina olleet todella runsaat. Yksi side ei kestä koko koulupäivää ja siksi jätät aina kotiin kuukautisten aikaan.

15. Joni, 13 vuotta

Olet espoolainen yläastetta käyvä poika. Isäsi on rakennusalalla ja äitisi on juristi. Sinulla on kaksi vanhempaa veljeä. Perheesi taloudellinen tilanne on hyvä ja sinulla on vapaus valita haluamiesi vapaa-ajan harrastusten suhteen. Olet asunut samassa naapurustossa koko elämäsi ja sinulla on paljon ystäviä. Peruskoulun jälkeen suunnitelmissasi on hakea samaan hyvämaineiseen lukioon jossa toinen veljistäsiikin käy. Panostatkin koulunkäyntiin ja haluat saada hyviä arvosanoja.

16. Nasrin, 13 vuotta

Olet Turussa kuudetta luokkaa käyvä tyttö. Perheeseesi kuuluu neljä vuotta vanhempi isovelii, äiti ja isä. Isäsi tekee myyntityötä ja äitisi on töissä lastentarhanopettajana. Kuukautisesi ovat alkaneet puoli vuotta aikaisemmin. Perheessäsi ei ole keskusteltu kuukautisista, mutta niitä on käsitelty koulussa ja olet keskustellut aiheesta myös ystäviesi kanssa. Et ole kehdannut puhua asiasta äidillesi, joten ostat kuukautissiteesi itse omilla viikkorahoillasi. Siteiden ostaminen kuitenkin nolottaa sinua yhtä paljon kuin kuukautisista puhuminenkin ja välillä joudut keksimään vaihtoehtoisia ratkaisuja siteiden loppuessa. Toivoisit voivasi puhua asiasta avoimesti äitisi kanssa, mutta aihe on itsellesi arka etkä ole tottunut keskustelemaan äitisi kanssa yksityisistä asioista.

17. Irumba, 12 vuotta

Olet ugandalainen poika, ja asut maaseudulla äitisi, isäsi ja neljän nuoremman sisaruksesi kanssa. Vanhempasi ovat maanviljelijöitä ja välillä joudut jäämään kotiin auttamaan työnteossa tai vahtimaan nuorempia sisaruksesi. Olet perheellesi tärkeä apu viljelmillä ja kotona. Isäsi ja äitisi toivoisivat, että peruskoulun jälkeen jäisit tilalle työskentelemään ja ottaisit vastuun sekä maatilasta, että vanhempiesi elättämisestä heidän vanhetessaan.

18. Namono, 10 vuotta

Olet ugandalainen tyttö (nron: 17 pikkusisko) ja asut maaseudulla äitisi, isäsi, isoveljesi ja kolmen nuoremman sisaruksesi kanssa. Vanhempasi ovat maanviljelijöitä ja välillä joudut jäämään kotiin auttamaan työnteossa tai vahtimaan nuorempia sisaruksesi. Olet perheellesi tärkeä apu viljelmillä ja kotona, mutta perheelläsi on myös vaikeuksia elättää kaikkia viittä

lastaan ja vanhempasi toivovatkin, että kun kuukautisesi alkavat pääsisit nopeasti naimisiin ja asumaan tulevan miehesi kotitalouteen.

19. Namazzi, 11 vuotta

Olet ugandalainen tyttö. Asut yhdessä vanhempiesi, isoveljesi ja pikkusiskosi kanssa Ugandan pääkaupungin Kampalan suurimmassa slummissa Katwessa. Koska perheesi toimeentulo ei ole riittävä, joudut toiseksi vanhimpana lapsena osallistumaan tulojen hankkimiseen esimerkiksi katumyyjänä. Kuukautisesi eivät ole vielä alkaneet.

20. Sanyu, 12 vuotta

Olet ugandalainen poika (nro 19:n isoveli). Asut yhdessä vanhempiesi ja kahden pikkusiskosi kanssa Ugandan pääkaupungin Kampalan suurimmassa slummissa Katwessa. Koska perheesi toimeentulo ei ole riittävä, joudut vanhimpana lapsena osallistumaan tulojen hankkimiseen esimerkiksi katumyyjänä eikä sinun koulunkäyntiisi ole aikaa ja varaa.

21. Kaisu, 16 vuotta

Olet teini-ikäinen suomalainen nuori. Et menstruoi, ja olet kokenut sen takia pitkään paineita, koska yleinen ajatus on, että kuukautiset kuuluvat murrosikään ja 'naiseksi tulemiseen'. Et ole uskaltanut kertoa asiasta kuin lähimmille ystäville, koska koet sen muuttavan ihmisten käsitystä sinusta negatiivisesti. Koet epäreiluksi, että naiseus usein määritellään kuukautisten kautta.

22. Bwanbale, 12 vuotta

Olet ugandalainen poika ja sinulla on vain nuorempia veljiä. Olet vain etäisesti pistänyt kylässäsi merkille, että jotkut vanhemmat tytöt eivät ole enää mukana leikeissä. Tyttöjen koulupoissaolot tulee ensimmäistä kertaa osaksi omaa arkeasi koulussa, kun paras ystäväsi, joka on tyttö, joutuu olemaan usein ja pitkäjaksoisesti poissa koulusta. Joudut pohtimaan suhtautumistasi tähän, sillä itse ajattelet tyttöjen kuukautisista johtuvien poissaolojen olevan väärin, mutta yhteisösi sanoo tämän olevan normaalia.

23. Kaikara, 15 vuotta

Olet teini-ikäinen poika ja olet aina pitänyt itsestään selvänä, että työt ovat poissa koulusta kuukautisten aikaan. Kaverisi ovat myös kiusanneet niitä tyttöjä, joiden vaatteissa on näkynyt veritahroja. Olet itsekkin osallistunut kiusaamiseen, mutta alkanut epäilemään tätä kuultuasi koulussa kuukautisista ja niiden olevan luonnollinen osa ihmisyyttä. Alat jättäytymään taustalle muiden kiusatessa tyttöjä, joilla on koulussa ollessaan kuukautiset. Tämän vuoksi muut pojat alkavat ihmetellä uutta suhtautumistasi ja painostavat sinua osallistumaan tytöille naljailuun.

24. Mukisa, 14 vuotta

Olet ugandalainen poika syrjäisestä kylästä. Yhteisössäsi on aina lähetetty kuukautisista kärsiviä tyttöjä eristyksiin kuukautisten ajaksi ja pidät tätä normaalina ja luonnollisena. Koulussa tapaavat aina välillä tyttöjä, joilla on veriset vaatteet ja yhdessä muiden koulun poikien kanssa kiusaatte tämän vuoksi heitä.

25. Aku-Petteri, 13 vuotta

Olet suomalainen poika, perheesi ainut lapsi ja kaveripiiriisi kuuluu vain poikia. Käyt poikapartiota, jossa eräässä koloillassa on vierailija, joka pitää esitelmän tyttöjen kuukautisista ja kuukautishygieniasta. Ihmettelette kovaan ääneen kavereidesi kanssa, miksi joudutte kuuntelemaan puhetta kuukautisista.

26. Tuisku, 15 vuotta

Olet teini-ikäinen poika ja olet partion kautta kirjekaverina ugandalaisen 12-vuotiaan tytön kanssa. Hän kertoo sinulle, kuinka joutui olemaan poissa koulusta ja yksin eristyksissä kylänsä läheisessä mökissä, kun hänellä alkoi tulemaan verta jalkojen välistä. Hän ei tiedä mistä oli kyse: kylän vanhimmat vain sanovat, että hän on nyt tullut aikuiseksi. Hän kertoo kokeneensa tilanteen pelottavaksi ja olevan edelleen peloissaan. Kysyt partiojohtajaltasi, mistä on kyse ja saat kuulla kuukautisista ja kuukautisterveydestä, ja alat pohtimaan, kuinka voisit osaltasi parantaa tilannetta.

27. Maisa, 17 vuotta

Olet teini-ikäinen nuori Kauhajoelta. Olet syntynyt biologisesti naisen kehoon ja kuukautisesi muistuttavat sinua siitä säännöllisesti. Koet kuitenkin, ettet täysin identifioitu samaan sukupuoleen kuin mihin olet syntynyt, ja tästä syystä koet kuukautiset erittäin ristiriitaisena ja hankalana asiana.